פישינג: איך לא ליפול בפח – דף עבודה

מסלול רגיל · מהדורת המורה – עם תשובות

שם: _____ כיתה: _____ תאריך: _____

חלק א׳: קוראים את הטקסט

1. מה זה פישינג – ולמה זה קשור לכסף שלנו?

פישינג (Phishing, מהמילה האנגלית fishing – דיג) הוא תרגיל שבו נוכלים "זורקים פיתיון" ומחכים שמישהו ינשוך. הפיתיון הוא הודעה, מייל או שיחת טלפון שנראים כאילו הגיעו מגוף מוכר – בנק, חברת שליחויות, העירייה, חברה מהכיתה או אפילו בן משפחה. בעברית קוראים לזה גם דִּיוּג.

המטרה של הנוכלים כמעט תמיד היא כסף. הם לא צריכים לפרוץ לבנק – מספיק שאדם אחד ימסור להם את ה"מפתח": סיסמה, מספר כרטיס אשראי, מספר תעודת זהות או קוד חד־פעמי שנשלח אלינו בהודעה. עם הפרטים האלה אפשר לבצע קניות על חשבוננו, להיכנס לחשבון, להשתלט על אפליקציית ההודעות שלנו ולבקש כסף מהחברים שלנו בשמנו.

בחינוך פיננסי אנחנו לומדים לתכנן תקציב, לחסוך ולקנות בחוכמה. שמירה על הכסף והפרטים שלנו מפני הונאות היא חלק מאותה מיומנות: כסף שהרווחנו בעבודה, קיבלנו במתנה או חסכנו לאורך זמן יכול להיעלם בלחיצה אחת.

2. באילו צורות זה מגיע?

הודעת SMS מתחזה (סְמִישִׁינְג) – "החבילה שלכם מחכה, שלמו דמי משלוח", "יש לכם קנס שלא שולם", "החשבון שלכם נחסם".

מייל מתחזה – נראה רשמי, עם לוגו וצבעים של חברה מוכרת, ומבקש "לאמת פרטים" בקישור.

הודעה מ"חבר" או מ"בן משפחה" – "החלפתי מספר, תעבירו לי כסף דחוף". לפעמים זה חשבון של חבר אמיתי שנפרץ.

"זכיתם בפרס!" – הגרלה שלא השתתפתם בה, ורק צריך "לשלם דמי משלוח" או למלא פרטים.

אתר קניות מזויף ומבצע טוב מדי – מוצר יקר במחיר מגוחך, "נשארו רק 2 יחידות", ותשלום בהעברה לאדם פרטי.

שיחת טלפון מתחזה (וִוישִׁינְג) – "מדברים מהבנק, תקריאו לנו את הקוד שקיבלתם".

קוד QR מזויף – מדבקה שמודבקת מעל קוד אמיתי, למשל על מדחן חניה, ומובילה לאתר תשלום מתחזה.

3. סימני אזהרה: איך מזהים פישינג?

דחיפות ולחץ – "תוך שעה", "אחרת החשבון ייסגר", "רק היום". הנוכלים רוצים שנפעל מהר, בלי לחשוב.

שולח לא מוכר – מספר משונה, שם כללי כמו "שירות לקוחות", או מספר חדש שטוען שהוא מישהו שאנחנו מכירים.

כתובת קישור מוזרה – אותיות מוחלפות, סיומת לא מוכרת, כתובת ארוכה ומבולבלת.

שגיאות כתיב וניסוח מוזר – "לקוח יקר", משפטים מתורגמים, סימני קריאה רבים.

בקשה לקוד, לסיסמה או לפרטי כרטיס – גוף אמיתי לא יבקש מאיתנו קוד חד־פעמי או סיסמה.

"זכיתם!" – בלי שהשתתפנו בשום הגרלה.

תשלום בדרך משונה – כרטיסי מתנה, העברה מהירה לאדם פרטי, "דמי שחרור" קטנים.

"אל תספרו לאף אחד" – בקשה לשמור בסוד היא דגל אדום גדול.

4. חוקי הזהב – ומה עושים אם זה כבר קרה

חוקי הזהב: (1) קוד חד־פעמי לא מוסרים לאף אחד – אף פעם, גם לא ל"נציג הבנק". (2) לא לוחצים על קישור בהודעה – נכנסים בעצמנו לאפליקציה או לאתר הרשמי. (3) עוצרים ובודקים עם הורה או מבוגר שסומכים עליו; ל"חבר" שמבקש כסף מתקשרים למספר המוכר. (4) מפעילים אימות דו־שלבי בכל חשבון חשוב. (5) בוחרים סיסמה חזקה ושונה לכל חשבון – למשל משפט ארוך שקל לנו לזכור.

אם זה כבר קרה: לא מתביישים – זה קורה גם למבוגרים וגם לאנשים זהירים. (1) מספרים מיד להורה או למבוגר. (2) אם נמסרו פרטי כרטיס – מתקשרים מיד לבנק או לחברת האשראי כדי לחסום את הכרטיס. (3) מחליפים סיסמאות, ומתחילים בתיבת המייל. (4) מדווחים: מוקד 119 של מערך הסייבר הלאומי פועל בכל שעות היממה ומקבל דיווחים על פישינג והתחזות. אם נגנב כסף – מגישים גם תלונה במשטרה.

המחיר של הונאה הוא לא רק הכסף שנעלם: יש גם זמן, לחץ, חשבונות שצריך לשחזר ופרטים שכבר "יצאו" לעולם. צרכנים נבונים עוצרים לפני כל תשלום ושואלים: מי מבקש? למה עכשיו? האם המחיר הגיוני? איך אני יכולה או יכול לבדוק בעצמי?

חלק ב׳: שאלות על הטקסט

1. מה המטרה העיקרית של הנוכלים בפישינג?

א. להגיע לכסף או לפרטים האישיים שלנו ✔

ב. לשלוח לנו פרסומות

ג. לבדוק אם הטלפון עובד

2. מה ההבדל בין סמישינג לווישינג?

א. סמישינג בהודעת SMS, ווישינג בשיחת טלפון ✔

ב. סמישינג במייל, ווישינג באתר

ג. אין הבדל

3. "נציג הבנק" מבקש את הקוד שקיבלתם. מה נכון?

א. גוף אמיתי לא מבקש קוד חד־פעמי – מנתקים ✔

ב. מוסרים, כי זה הבנק

ג. מוסרים רק חצי מהקוד

4. איזה מהבאים הוא סימן אזהרה?

א. "רק היום! אחרת החשבון ייסגר" ✔

ב. הודעה בלי קישור שרק מזכירה תור

ג. הודעה מחברה מהכיתה ששואלת על שיעורי בית

5. הסבירו במילים שלכם: למה הנוכלים רוצים דווקא את הקוד החד־פעמי?

6. בחרו שני סימני אזהרה מהטקסט ותנו לכל אחד דוגמה משלכם.

7. מה "המחיר" של הונאה, מלבד הכסף שנעלם? כתבו שני דברים.

8. ראיתם מבצע: "נעלי ספורט ב־40 ₪ במקום 450 ₪". מה תבדקו לפני שתשלמו?

חלק ג׳: אמיתית או פישינג?

קראו כל הודעה. סמנו X בעמודה המתאימה.

#	ההודעה	אמיתית	פישינג
1	Parcel-IL: החבילה שלכם עוכבה. לשחרור יש לשלם 6.90 ₪ תוך 3 שעות: parcel-il-24.top/pay		X
2	הבנק: קוד האימות שלכם: 482913. לעולם אל תמסרו את הקוד לאף אחד, גם לא לנציג הבנק.	X	
3	מספר לא שמור: 053-0000000: היי אמא, זו אני. הטלפון שלי נשבר וזה המספר החדש. תעבירי לי דחוף 1,800 ₪, אסביר אחר כך		X
4	תמיכה <support@acount-verfy.net>: לקוח יקר, זיהינו פעילות חשודה. אם לא תאמת את פרטיך תוך שעה החשבון ייסגר לצמיתות. לאימות לחץ כאן.		X
5	יעל מהכיתה: מישהו רשם מה צריך להביא מחר לטיול?	X	

6	WIN-PRIZE: ברכות!!! זכית בהגרלת החג: טלפון חדש מחכה לך. לקבלת הפרס שלם 9 ₪ דמי משלוח: prize-win-il.click		X
7	שיחה נכנסת: מספר חסוי: "שלום, מדברים ממחלקת האבטחה של הבנק. יש חיוב חשוד בכרטיס. כדי לבטל אותו, תקריאו לי את הקוד שקיבלתם עכשיו בהודעה."		X
8	העירייה: תזכורת: מחר, יום שלישי, יתקיים איסוף גזם בשכונה. אין צורך להשיב להודעה זו.	X	
9	חנות "סופר־דיל": סוף עונה! אוזניות אלחוטיות ב־39 ₪ במקום 899 ₪. נשארו 2 יחידות! תשלום בהעברה לחשבון פרטי בלבד.		X
10	מדבקה על מדחן החניה: סרקו לתשלום מהיר ומוזל! (המדבקה מודבקת מעל הקוד המקורי)		X
11	המורה לחינוך <mehanechet@school.example>: שלום לתלמידות ולתלמידים, דף העבודה לשיעור הבא נמצא במערכת בית הספר. נתראה ביום ראשון.	X	
12	קבוצה: "מתנות לכולם": רק היום! כרטיס מתנה של 500 ₪ לכל מי שממלא סקר ומעביר ל־10 חברים. מלאו פרטי אשראי "לאימות גיל".		X

חלק ד׳: מצאו את סימני האזהרה

הקיפו בהודעה את החלקים החשודים, וכתבו מתחת למה הם חשודים.

מאת: Parcel-24 · לקוח יקר, החבילה שלך עוכבה במחסן. יש לשלם 6.90 ₪ דמי שחרור תוך 3 שעות אחרת היא תוחזר לשולח. לתשלום: parcel24-il.top/pay

סימני האזהרה: מאת: Parcel-24 (שולח לא מוכר עם שם כללי) · לקוח יקר, (פנייה כללית – בלי השם שלכם) · יש לשלם 6.90 ₪ דמי שחרור (בקשת תשלום קטן – כדי להשיג את פרטי הכרטיס) · תוך 3 שעות (לחץ זמן) · אחרת היא תוחזר לשולח. (איום) · parcel24-il.top/pay (כתובת קישור משונה)

מאת: service@my-bnk-update.net · נושא: דחוף!!! החשבון שלך ייחסם · שלום לקוח נכבד, זיהינו כניסה חשודה לחשבון. כדי לשמור על הכסף שלך, הקלד שם משתמש, סיסמה ומספר כרטיס בקישור המצורף. החשבון ייסגר לצמיתות אם לא תפעל עכשיו. בברכה, צוות האבטחה

סימני האזהרה: מאת: service@my-bnk-update.net (כתובת שולח לא רשמית) · נושא: דחוף!!! החשבון שלך ייחסם (דחיפות וסימני קריאה) · שלום לקוח נכבד, (פנייה כללית) · הקלד שם משתמש, סיסמה ומספר כרטיס (בקשה לסיסמה ולפרטי כרטיס) · החשבון ייסגר לצמיתות (שגיאת כתיב)

מספר לא שמור: 053-0000000 · היי, זאת אני, נועה! החלפתי מספר. אני בבעיה קטנה. צריכה שתעבירי לי 400 ₪ עכשיו לחשבון של חבר שלי. אל תספרי לאף אחד, אני מתביישת. אחזיר לך מחר.

סימני האזהרה: מספר לא שמור: 053-0000000 (מספר לא מוכר שטוען שהוא מישהו מוכר) · היי, זאת אני, נועה! החלפתי מספר. ("החלפתי מספר" – תרגיל מוכר) · צריכה שתעבירי לי 400 ₪ עכשיו (בקשת כסף דחופה) · לחשבון של חבר שלי (העברה לאדם זר) · אל תספרי לאף אחד, אני מתביישת (בקשה לשמור בסוד)

חלק ה׳: מה עושים עכשיו?

1. קיבלתם הודעה שחבילה מחכה ויש לשלם 5 ₪. לא הזמנתם כלום.

א. מוחקים את ההודעה ולא לוחצים על הקישור ✔

ב. לוחצים רק כדי לבדוק מה יש שם

ג. עונים לשולח: "מי אתם?"

2. מישהו מתקשר "מהבנק" ומבקש את הקוד שקיבלתם עכשיו.

א. מנתקים, מספרים להורה, ואם צריך מתקשרים לבנק במספר הרשמי ✔

ב. מקריאים את הקוד – הרי זה הבנק

ג. מקריאים רק חלק מהקוד

3. "חבר" כותב ממספר חדש ומבקש שתעבירו לו 300 ₪ דחוף.

א. מתקשרים לחבר במספר המוכר ושואלים אותו ישירות ✔

ב. מעבירים מהר, הוא הרי חבר

ג. שולחים לו את פרטי הכרטיס של ההורים

4. כבר לחצתם על קישור והקלדתם את הסיסמה שלכם.

א. מספרים מיד למבוגר, מחליפים את הסיסמה ומפעילים אימות דו־שלבי ✔

ב. מחכים לראות אם יקרה משהו

ג. מוחקים את ההודעה ושותקים מבושה

5. הקלדתם את פרטי הכרטיס של ההורים באתר שהתברר כמזויף.

א. מספרים להורים מיד, והם מתקשרים לבנק או לחברת האשראי לחסום את הכרטיס ✔

ב. מקווים שזה יסתדר לבד

ג. מנסים לקנות שוב באותו אתר

6. מצאתם אתר שמוכר נעלי ספורט ב־80% הנחה.

א. בודקים את כתובת האתר, ביקורות ושיטת תשלום מאובטחת, ומתייעצים עם מבוגר ✔

ב. קונים מהר לפני שייגמר

ג. משלמים בהעברה לחשבון פרטי כמו שביקשו

חלק ו׳: כרטיס יציאה

דבר אחד חדש שלמדתי היום על פישינג:

סימן אזהרה שאזהה מעכשיו:

למי אפנה אם אקבל הודעה חשודה:

פישינג: איך לא ליפול בפח – דף עבודה

מסלול חנ״מ · מהדורת המורה – עם תשובות

שם: _____ כיתה: _____ תאריך: _____

חֵלֶק א': קוֹרְאִים אֶת הַטֶּקְסְט

1. מָה זֶה פִישִׁינְג?

פִישִׁינְג הוּא תַּרְגִּיל שֶׁל נוֹכְלִים.

הֵם שׁוֹלְחִים הוֹדָעָה שֶׁנִּרְאֵית אֲמִתִּית.

הֵם רוֹצִים אֶת הַכֶּסֶף שֶׁלָּנוּ.

הֵם מְבַקְּשִׁים סִיסְמָה, קוֹד אוֹ מִסְפַּר כַּרְטִיס.

2. אֵיךְ זֶה מַגִּיעַ?

הוֹדָעָה בַּטֶּלֶפוֹן: "שַׁלְּמוּ עַל הַחֲבִילָה".

מֵייל: "הַחֶשְׁבּוֹן שֶׁלָּכֶם נֶחֱסַם".

הוֹדָעָה מֵ"חָבֵר": "תַּעֲבִירוּ לִי כֶּסֶף".

"זָכִיתֶם בְּפְרָס!"

שִׂיחַת טֶלֶפוֹן: "תַּגִּידוּ לִי אֶת הַקּוֹד".

3. סִימָנֵי אַזְהָרָה

מְמַהֲרִים אוֹתָנוּ: "עַכְשָׁו!"

לֹא מַכִּירִים אֶת הַשּׁוֹלֵחַ.

יֵשׁ קִשּׁוּר מוּזָר.

מְבַקְּשִׁים קוֹד אוֹ סִיסְמָה.

"זָכִיתֶם" – אֲבָל לֹא הִשְׁתַּתַּפְנוּ.

4. חֻקֵּי הַזָּהָב

קוֹד לֹא נוֹתְנִים לְאַף אֶחָד.

לֹא לוֹחֲצִים עַל קִשּׁוּר בַּהוֹדָעָה.

שׁוֹאֲלִים הוֹרֶה אוֹ מוֹרֶה.

אִם זֶה קָרָה – מְסַפְּרִים מִיָּד לַמְּבַגֵּר.

הַמְּבַגֵּר מִתְקַשֵּׁר לַבַּנְק וְחוֹסֵם אֶת הַכַּרְטִיס.

אֶפְשָׁר לְדוּחַ לְמוֹקֵד 119.

חֵלֶק ב': שְׁאֵלוֹת עַל הַטֶּקְסְט

1. מָה הַנּוֹכְלִים רוֹצִים?

א. אֶת הַכֶּסֶף שֶׁלָּנוּ ✔

ב. לַעֲזֹר לָנוּ

2. מִישֶׁהוּ מְבַקֵּשׁ אֶת הַקּוֹד. מָה עוֹשִׂים?

א. לֹא נוֹתְנִים. מְסַפְּרִים לַמְּבַגֵּר ✔

ב. נוֹתְנִים מַהֵר

3. "עַכְשָׁו! רַק הַיּוֹם!" – זֶה...

א. סִימָן אַזְהָרָה ✔

ב. סִימָן טוֹב

4. הִשְׁלִימוּ: אִם קִבַּלְתִּי הוֹדָעָה חֲשׁוּדָה, אֲנִי _____

חֵלֶק ג': אֲמִתִּית אוֹ פִישִׁינְג?

קִרְאוּ כָּל הוֹדָעָה. סַמְּנוּ X בָּעַמּוּדָה הַמַּתְאִימָה.

#	ההודעה	אמיתית	פישינג
1	Parcel-IL: הַחֲבִילָה שֶׁלָּכֶם עוּכְּבָה. לְשִׁחְרוּר יֵשׁ לְשַׁלֵּם 6.90 ₪ תּוֹךְ 3 שָׁעוֹת: parcel-il-24.top/pay		X
2	יעל מהכיתה: מִישֶׁהוּ רָשַׁם מָה צָרִיךְ לְהָבִיא מָחָר לַטִּיּוּל?	X	
3	מספר לא שמור: 053-0000000: הַיי אִמָּא, זֶה אֲנִי. הַטֶּלֶפוֹן שֶׁלִּי נִשְׁבַּר וְזֶה הַמִּסְפָּר הֶחָדָשׁ. תַּעֲבִירִי לִי דָּחוּף 1,800 ₪, אַסְבִּיר אַחַר כָּךְ		X
4	העירייה: תִּזְכּוֹרֶת: מָחָר, יוֹם שְׁלִישִׁי, יִתְקַיֵּים אִיסּוּף גֶּזֶם בַּשְּׁכוּנָה. אֵין צוֹרֶךְ לְהָשִׁיב לְהוֹדָעָה זוֹ.	X	
5	WIN-PRIZE: בְּרָכוֹת!!! זָכִיתָ בְּהַגְרָלַת הַחַג: טֶלֶפוֹן חָדָשׁ מְחַכֶּה לְךָ. לְקַבָּלַת הַפְּרָס שַׁלֵּם 9 ₪ דְּמֵי מִשְׁלוֹחַ: prize-win-il.click		X
6	המורה לחינוך <mehanechet@school.example>: שָׁלוֹם לַתַּלְמִידוֹת וְלַתַּלְמִידִים, דַּף הָעֲבוֹדָה לַשִּׁיעוּר הַבָּא נִמְצָא בְּמַעֲרֶכֶת בֵּית הַסֵּפֶר. נִתְרָאֶה בְּיוֹם רִאשׁוֹן.	X	
7	שיחה נכנסת: מספר חסוי: "שָׁלוֹם, מְדַבְּרִים מִמַּחְלֶקֶת הָאַבְטָחָה שֶׁל הַבַּנְק. יֵשׁ חִיּוּב חָשׁוּד בְּכַרְטִיס. כְּדֵי לְבַטֵּל אוֹתוֹ, תַּקְרִיאוּ לִי אֶת הַקּוֹד שֶׁקִּבַּלְתֶּם עַכְשָׁיו בַּהוֹדָעָה."		X

8	חברת השליחויות: הַחֲבִילָה שֶׁהִזְמַנְתֶּם תַּגִּיעַ מָחָר בֵּין 10:00 ל־14:00. אֶפְשָׁר לַעֲקוֹב בָּאַפְּלִיקַצְיָה שֶׁל הַחֶנוּת שֶׁמִּמֶּנָּה הִזְמַנְתֶּם.	X	

חֵלֶק ד': מָצְאוּ אֶת סִימָנֵי הָאַזְהָרָה

הִקִּיפוּ בְּהוֹדָעָה אֶת הַחֲלָקִים הַחֲשׁוּדִים, וְכָתְבוּ מִתַּחַת לָמָּה הֵם חֲשׁוּדִים.

מֵאֵת: Parcel-24 · לָקוֹחַ יָקָר, הַחֲבִילָה שֶׁלְּךָ עוּכְּבָה בַּמֶּחְסָן. יֵשׁ לְשַׁלֵּם 6.90 ₪ דְּמֵי שִׁחְרוּר תּוֹךְ 3 שָׁעוֹת אַחֶרֶת הִיא תּוּחְזַר לַשּׁוֹלֵחַ. לְתַשְׁלוּם: parcel24-il.top/pay

סימני האזהרה: מֵאֵת: Parcel-24 (שׁוֹלֵחַ לֹא מוּכָּר עִם שֵׁם כְּלָלִי) · לָקוֹחַ יָקָר, (פְּנִיָּיה כְּלָלִית – בְּלִי הַשֵּׁם שֶׁלָּכֶם) · יֵשׁ לְשַׁלֵּם 6.90 ₪ דְּמֵי שִׁחְרוּר (בַּקָּשַׁת תַּשְׁלוּם קָטָן – כְּדֵי לְהַשִּׁיג אֶת פְּרָטֵי הַכַּרְטִיס) · תּוֹךְ 3 שָׁעוֹת (לַחַץ זְמַן) · אַחֶרֶת הִיא תּוּחְזַר לַשּׁוֹלֵחַ. (אִיּוּם) · parcel24-il.top/pay (כְּתוֹבֶת קִשּׁוּר מְשׁוּנָּה)

מִסְפָּר לֹא שָׁמוּר: 053-0000000 · הֵיי, זֹאת אֲנִי, נוֹעָה! הֶחְלַפְתִּי מִסְפָּר. אֲנִי בִּבְעָיָה קְטַנָּה. צְרִיכָה שֶׁתַּעֲבִירִי לִי 400 ₪ עַכְשָׁיו לַחֶשְׁבּוֹן שֶׁל חָבֵר שֶׁלִּי. אָל תְּסַפְּרִי לְאַף אֶחָד, אֲנִי מִתְבַּיֶּישֶׁת. אַחֲזִיר לְךְ מָחָר.

סימני האזהרה: מִסְפָּר לֹא שָׁמוּר: 053-0000000 (מִסְפָּר לֹא מוּכָּר שֶׁטּוֹעֵן שֶׁהוּא מִישֶׁהוּ מוּכָּר) · הֵיי, זֹאת אֲנִי, נוֹעָה! הֶחְלַפְתִּי מִסְפָּר. ("הֶחְלַפְתִּי מִסְפָּר" – תַּרְגִּיל מוּכָּר) · צְרִיכָה שֶׁתַּעֲבִירִי לִי 400 ₪ עַכְשָׁיו (בַּקָּשַׁת כֶּסֶף דְּחוּפָה) · לַחֶשְׁבּוֹן שֶׁל חָבֵר שֶׁלִּי (הַעֲבָרָה לְאָדָם זָר) · אָל תְּסַפְּרִי לְאַף אֶחָד, אֲנִי מִתְבַּיֶּישֶׁת (בַּקָּשָׁה לִשְׁמוֹר בְּסוֹד)

חֵלֶק ה': מָה עוֹשִׂים עַכְשָׁיו?

1. הוֹדָעָה: "שַׁלְּמוּ 5 ₪ עַל חֲבִילָה". לֹא הִזְמַנְתֶּם כְּלוּם.

א. לֹא לוֹחֲצִים. מוֹחֲקִים. ✔

ב. לוֹחֲצִים עַל הַקִּשּׁוּר.

2. מִישֶׁהוּ מִתְקַשֵּׁר "מֵהַבַּנְק" וּמְבַקֵּשׁ אֶת הַקּוֹד.

א. מְנַתְּקִים וּמְסַפְּרִים לַהוֹרֶה. ✔

ב. אוֹמְרִים לוֹ אֶת הַקּוֹד.

3. "חָבֵר" מִמִּסְפָּר חָדָשׁ מְבַקֵּשׁ כֶּסֶף.

א. מִתְקַשְּׁרִים לְחָבֵר לַמִּסְפָּר הַיָּשָׁן. ✔

ב. מַעֲבִירִים לוֹ כֶּסֶף.

4. לְחַצְתֶּם עַל קִשּׁוּר וּכְתַבְתֶּם סִיסְמָה.

א. מְסַפְּרִים מִיָּד לְמְבַגֵּר וּמַחְלִיפִים סִיסְמָה. ✔

ב. שׁוֹתְקִים.

חֵלֶק ו': כַּרְטִיס יְצִיאָה

דָּבָר אֶחָד חָדָשׁ שֶׁלָּמַדְתִּי הַיּוֹם עַל פִּישִׁינְג:

סִימַן אַזְהָרָה שֶׁאֲזַהֶה מֵעַכְשָׁיו:

לְמִי אֶפְנֶה אִם אֲקַבֵּל הוֹדָעָה חֲשׁוּדָה:

פישינג: איך לא ליפול בפח – דף עבודה

מסלול עולים · מהדורת המורה – עם תשובות

שם: _____ כיתה: _____ תאריך: _____

חלק א׳: קוראים את הטקסט

1. מה זה פִּישִׁינְג?

פִּישִׁינְג הוא הוֹנָאָה ברשת.

נוֹכְלִים שולחים הודעה. ההודעה נראית אמיתית – כמו מהבנק או מחבר.

הנוכלים רוצים כסף. הם מבקשים סִיסְמָה, קוֹד חַד־פַּעֲמִי או מספר כַּרְטִיס אַשְׁרַאי.

2. איך זה מגיע?

הודעת SMS: "החבילה מחכה. שלמו 5 ₪ בקִשׁוּר".

מייל: "החשבון שלכם נֶחְסַם".

הודעה מ"חבר" עם מספר חדש: "תעבירו לי כסף דָּחוּף".

"זָכִיתֶם בפרס!"

שיחת טלפון: "תגידו לי את הקוד".

קוֹד QR מזויף על מדבקה.

3. סימני אזהרה

לַחַץ: "עכשיו!", "רק היום!".

שולח לא מוכר.

קישור מוזר.

שגיאות כתיב.

מבקשים קוד, סיסמה או פְּרָטִים אִישִׁיִּים.

"זכיתם" – אבל לא השתתפנו.

4. חוקי הזהב

קוד לא נותנים לאף אחד.

לא לוחצים על קישור. נכנסים לבד לאפליקציה הרשמית.

שואלים הורה או מורה.

אִימּוּת דּוּ־שְׁלַבִּי בכל חשבון חשוב.

אם זה קרה: מספרים מיד למבוגר. מתקשרים לבנק כדי לַחְסוֹם את הכרטיס. לְדַוֵּחַ למוקד 119.

מילון · Glossary · Словарь

עברית	English	Русский

פִישִׁינְג	phishing	фишинг
הוֹנָאָה	scam, fraud	мошенничество
נוֹכְלִים	scammers	мошенники
סִיסְמָה	password	пароль
קוֹד חַד־פַּעֲמִי	one-time code	одноразовый код
כַּרְטִיס אַשְׁרַאי	credit card	кредитная карта
קִשּׁוּר	link	ссылка
נֶחְסַם	was blocked	заблокирован
דָּחוּף	urgent	срочно
זָכִיתֶם	you won	вы выиграли
קוֹד QR	QR code	QR-код
לַחַץ	pressure	давление
פְּרָטִים אִישִׁיִים	personal details	личные данные
אִימּוּת דּוּ־שְׁלָבִי	two-step verification	двухэтапная проверка
לַחְסוֹם	to block	заблокировать
לְדַוֵּחַ	to report	сообщить
חָשׁוּד	suspicious	подозрительный
מִתְחַזֶּה	impostor, fake	самозванец, подделка

חלק ב׳: שאלות על הטקסט

1. מה הנוכלים רוצים?

א. כסף ופרטים אישיים ✔

ב. לעזור לנו

ג. לשלוח מתנה

2. מישהו מבקש את הקוד. מה עושים?

א. לא נותנים. מספרים להורה ✔

ב. נותנים מהר

ג. שולחים לחבר

3. איזה משפט הוא סימן אזהרה?

א. "תעבירו כסף דחוף!" ✔

ב. "נתראה מחר בבית הספר"

ג. "תודה על העזרה"

4. השלימו: סימן אזהרה אחד הוא _____.

5. השלימו: חוק זהב אחד הוא _____.

חלק ג׳: אמיתית או פישינג?

קראו כל הודעה. סמנו X בעמודה המתאימה.

#	ההודעה	אמיתית	פישינג
1	Parcel-IL: החבילה שלכם עוכבה. לשחרור יש לשלם 6.90 ₪ תוך 3 שעות: parcel-il-24.top/pay		X
2	הבנק: קוד האימות שלכם: 482913. לעולם אל תמסרו את הקוד לאף אחד, גם לא לנציג הבנק.	X	
3	מספר לא שמור: 053-0000000: היי אמא, זו אני. הטלפון שלי נשבר וזה המספר החדש. תעבירי לי דחוף 1,800 ₪, אסביר אחר כך		X
4	יעל מהכיתה: מישהו רשם מה צריך להביא מחר לטיול?	X	
5	WIN-PRIZE: ברכות!!! זכית בהגרלת החג: טלפון חדש מחכה לך. לקבלת הפרס שלם 9 ₪ דמי משלוח: prize-win-il.click		X
6	שיחה נכנסת: מספר חסוי: "שלום, מדברים ממחלקת האבטחה של הבנק. יש חיוב חשוד בכרטיס. כדי לבטל אותו, תקריאו לי את הקוד שקיבלתם עכשיו בהודעה."		X
7	העירייה: תזכורת: מחר, יום שלישי, יתקיים איסוף גזם בשכונה. אין צורך להשיב להודעה זו.	X	
8	חנות "סופר־דיל": סוף עונה! אוזניות אלחוטיות ב־39 ₪ במקום 899 ₪. נשארו 2 יחידות! תשלום בהעברה לחשבון פרטי בלבד.		X

חלק ד׳: מצאו את סימני האזהרה

הקיפו בהודעה את החלקים החשודים, וכתבו מתחת למה הם חשודים.

מאת: Parcel-24 · לקוח יקר, החבילה שלך עוכבה במחסן. יש לשלם 6.90 ₪ דמי שחרור תוך 3 שעות אחרת היא תוחזר לשולח. לתשלום: parcel24-il.top/pay

סימני האזהרה: מאת: Parcel-24 (שולח לא מוכר עם שם כללי) · לקוח יקר, (פנייה כללית – בלי השם שלכם) · יש לשלם 6.90 ₪ דמי שחרור (בקשת תשלום קטן – כדי להשיג את פרטי הכרטיס) · תוך 3 שעות (לחץ זמן) · אחרת היא תוחזר לשולח. (איום) · parcel24-il.top/pay (כתובת קישור משונה)

מספר לא שמור: 053-0000000 · היי, זאת אני, נועה! החלפתי מספר. אני בבעיה קטנה. צריכה שתעבירי לי 400 ₪ עכשיו לחשבון של חבר שלי. אל תספרי לאף אחד, אני מתביישת. אחזיר לך מחר.

סימני האזהרה: מספר לא שמור: 053-0000000 (מספר לא מוכר שטוען שהוא מישהו מוכר) · היי, זאת אני, נועה! החלפתי מספר. ("החלפתי מספר" – תרגיל מוכר) · צריכה שתעבירי לי 400 ₪ עכשיו (בקשת כסף דחופה) · לחשבון של חבר שלי (העברה לאדם זר) · אל תספרי לאף אחד, אני מתביישת (בקשה לשמור בסוד)

חלק ה׳: מה עושים עכשיו?

1. קיבלתם הודעה שחבילה מחכה ויש לשלם 5 ₪. לא הזמנתם כלום.

א. מוחקים את ההודעה ולא לוחצים על הקישור ✔

ב. לוחצים רק כדי לבדוק מה יש שם

ג. עונים לשולח: "מי אתם?"

2. מישהו מתקשר "מהבנק" ומבקש את הקוד שקיבלתם עכשיו.

א. מנתקים, מספרים להורה, ואם צריך מתקשרים לבנק במספר הרשמי ✔

ב. מקריאים את הקוד – הרי זה הבנק

ג. מקריאים רק חלק מהקוד

3. "חבר" כותב ממספר חדש ומבקש שתעבירו לו 300 ₪ דחוף.

א. מתקשרים לחבר במספר המוכר ושואלים אותו ישירות ✔

ב. מעבירים מהר, הוא הרי חבר

ג. שולחים לו את פרטי הכרטיס של ההורים

4. כבר לחצתם על קישור והקלדתם את הסיסמה שלכם.

א. מספרים מיד למבוגר, מחליפים את הסיסמה ומפעילים אימות דו־שלבי ✔

ב. מחכים לראות אם יקרה משהו

ג. מוחקים את ההודעה ושותקים מבושה

חלק ו׳: כרטיס יציאה

דבר אחד חדש שלמדתי היום על פישינג:

סימן אזהרה שאזהה מעכשיו:

למי אפנה אם אקבל הודעה חשודה: